

Düşmek Fiilinin Yeni Metaforik Anlamının Değerlendirilmesi*

DR. ÖĞR. ÜYESİ YASEMİN ÇÜRÜK**

Öz

Dil, var olduğu sürece gelişim ve değişimle karşı karşıya kalmaktadır. Bu gelişim ve değişimin en güzel örnekleri ise yeni sözcüklere ihtiyaç duyulması, sözcüklerin değişmesidir veya gramatikalleşmesidir. Bu değişimler kimi zaman biçimbilimsel olarak görülse de kimi zaman sesbilimsel, kimi zaman ise anlambilimseldir. Bu nedenle sözcükler; zamanla ihtiyaçlar ve etkileşimler sonucunda, biçim veya ses değişimi olmaksızın temel anlamının da etkisiyle yeni anlamlar kazanabilir. Sözcükler; zamanla ihtiyaçlar ve etkileşimler sonucunda, biçim veya ses değişimi olmaksızın temel anlamının da etkisiyle yeni anlamlar kazanabilir. Sözcüklerin yeni anlam kazanmasında temel anlamının katkısı yadsınamaz. Yani sözcüklerin kazandıkları yeni anlamlar, diğer bir deyişle çağrışımsal değerler temel anlamdan kaynaklanmaktadır. Bu da metaforlaşma yoluyla gerçekleşir. Temelinde benzetme unsuru olan yeni anlamlar böylece oluşurlar. Türkçede sözcüklerin metaforik anlam kazanması çok sık karşılaşılan bir durumdur. Özellikle de fiillerde harekete dayalı benzerlikten yola çıkılarak metaforik anlamlar oluşmuştur ve oluşmaya da devam etmektedir. Bu çalışmanın konusu, bu nedenle “düşmek” fiilidir. Çünkü Türkçedeki pek çok fiil gibi “düşmek” fiili de çok anlamlıdır. Son dönemde “düşmek” fiilinin sosyal medyanın da etkisiyle, özellikle de z kuşağının çok sık kullandığı yeni bir metaforik anlam kazandığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada “düşmek” fiilinin bu anlamından ve bu anlamı nasıl kazandığına dair teorilerden bahsedilecektir.

Anahtar sözcükler: Metafor, metaforlaşma, düşmek fiili, değişim, anlam

AN EVALUATION ON THE NEW METAPHORICAL MEANING OF THE VERB “DÜŞMEK”

Abstract

Language faces development and change as long as it exists. The best examples of this development and change are the need for new words, the change of words or their grammaticalization. Although these changes sometimes appear morphologically, sometimes they are phonological and sometimes semantic. The words; over time, as a result of needs and interactions, it can gain new meanings under the influence of its basic meaning, without any change in form or sound. The contribution of the basic meaning to words gaining new meanings is

* Bu çalışma Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi tarafından 21-22 Ekim 2021 tarihlerinde düzenlenen V. Uluslararası Dil ve Edebiyat Araştırmaları Sempozyumu DTCF’de Türkoloji’nin Yeri adlı sempozyumda sunulan “Düşmek fiilinin kazandığı yeni metaforik anlam üzerine bir inceleme” başlıklı bildirinin genişletilerek geliştirilmiş şeklidir.

** Doğu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, [ycuruk@dogus.edu.tr/](mailto:ycuruk@dogus.edu.tr)
yasemincuruk@gmail.com. ORCID ID: [0000-0002-8650-2911](https://orcid.org/0000-0002-8650-2911)

Gönderilme Tarihi: 26 Eylül 2024

Kabul Tarihi: 17 Kasım 2024

undeniable. In other words, the new connotative meanings that words acquire, in other words the connotative values, derive from the basic meaning. This happens through metaphorization. New connotations, based on the element of analogy, are thus formed. It is very common for words to gain metaphorical meaning in Turkish. Especially in verbs, metaphorical meanings have been formed and continue to be formed based on the similarity based on action. Therefore, the subject of this study is the verb "to fall". Because the verb "to fall", like many verbs in Turkish, has many meanings. However, recently, the verb "to fall" has a new metaphorical meaning that is used very frequently, especially by Generation Z, with the influence of social media. In this study, this meaning of the verb "to fall" and the theories on how it acquired this meaning will be discussed.

Keywords: Metaphor, metaphorization, the verb "düşmek", changing, meaning

GİRİŞ

Metafor, Türkçede olduğu gibi birçok dilde önemli bir anlatım aracıdır ve dilin zenginliğini artıran bir unsurdur. Metafor, temelde bir kelime veya kavramın, alışılmadık bir şekilde başka bir anlamda kullanılmasıdır. Bu kullanım, kelimelerin veya ifadelerin, doğrudan anlamlarının ötesine geçerek daha derin bir anlam katmanı oluşturmasını sağlar.

Metafor, sadece sanat ve edebiyatta değil, gündelik konuşmalarda da yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Örneğin, "Hayat bir yolculuktur" benzeri ifadeler, hayatın dinamikleri hakkında bir anlayış geliştirirken, yolculuk kavramı üzerinden bir mecaz kullanım sağlamaktadır. Bu tür metaforlar, soyut kavramları somutlaştırarak, insanların düşünce süreçlerini kolaylaştırır ve iletişimde derinlik kazandırır.

Metaforlarda bir kavramın özelliklerinin diğer kavrama transfer edilmesi esastır (Saeed, 2003, 346). Metafor, anlamların transferine dayalı bir yaklaşımdır. Bu transfer, iki kavram alanı arasında benzerlik ya da ilişki kurarak gerçekleşir. Örneğin, "gözden düşmek" ifadesi, birinin ya da bir şeyin öneminin ya da değerinin azalması anlamında kullanılırken, burada göz ile tanıma ve değer biçme süreci arasında mecazi bir ilişki bulunmaktadır.

Metafor, dilin yanı sıra düşünce yapısını da etkiler. İnsanlar, anlaşılması güç olan soyut kavramları, daha somut veya tanıdık kavramlar aracılığıyla anlamaya çalışır. Bu mekanizma, benzetme yoluyla gerçekleşir ve anlamın derinleşmesine katkıda bulunur.

Bir başka önemli nokta ise metaforların kültürel bağlamıdır. Farklı kültürler, belirli metaforları farklı şekillerde yorumlayabilir. Bu da her dilin kendine özgü metaforik yapılar geliştirmesine neden olur. Örneğin, Batı kültüründe "zaman bir parçadır" ifadesi sıklıkla kullanılırken, bazı Doğu kültürlerinde zamanı döngüsel bir kavram olarak algılama eğilimi vardır.

Sonuç olarak, metafor, dilin işlevselliğini artıran, düşünce süreçlerine derinlik katan ve iletişimde zenginlik sağlayan bir anlatım biçimidir. Hem edebi eserlerde hem de günlük konuşmalarda yer alan metaforlar, dinleyici veya okuyucu ile anlam arasında köprü kurarak, daha etkili bir iletişim kurma olanağı sunar. Bu özellikleriyle metafor, dilin hem sanatsal hem de işlevsel boyutunu zenginleştiren temel unsurlardan biri haline gelir.

Metafor, soyut bir kavramı, somut bir kavramdan yararlanarak somutlaştırmak anlaşılmayı da kolaylaştırdığı için günlük dilde de farkında olmadan kullanılabilir. Lakoff ve Johnson da kavram sistemimizin büyük ölçüde metaforik olduğunu öne sürer (2015, s. 27). Kavram sistemimizin metaforik olması, sözcüklerin anlamlarının değişmesinde veya yeni anlamlar kazanmasında da etkilidir. Bu nedenle de anlam değişimleri ve çokanlamlılık konuları incelenirken metaforun etkisinin göz ardı edilmediği de görülmektedir. Gerçekten de metaforlar, sözcüklerin yeni anlam kazanmasında büyük bir etkiye sahiptir. Bunda da iki kavram arasında kurulan ilişkinin katkısı yadsınamaz. Metaforlaşma sürecinde insandan doğaya, doğadan insana, duyular arası, doğadaki nesnelere arası aktarma ve somutlaştırmadan yararlanır. Bu nedenle iki kavram alanından söz edilir. KAVRAM ALANI A, kavramsal metafor olarak da adlandırılan KAVRAM ALANI B'dir. Kavramsal alan ise deneyimlerden oluşur (Kövecses, 2010, s. 4). Bu ilişki daha çok görsel benzerlik üzerine kurulu olsa da başka benzerlikler de kullanılmaktadır. Ancak Lakoff ve Johnson metaforun çoğu zaman benzerliğe dayanmadığını da öne sürer. Hatta geleneksel yaklaşımdan farklı olarak metaforun kavramlara özgü olduğunu, metaforun işlevinin yalnızca sanatsal gereksiz bir süsleme olmadığını ve metaforu sadece üstün yetenekli insanların değil sıradan insanların günlük yaşantıda kolaylıkla kullandığını dile getirmişlerdir (Lakoff-Johnson, 2015, s. 12). Ayrıca metaforlar benzetmelerden farklıdır. Benzetmelerde benzetme edatı kullanılırken metaforlarda edat düşürülür. Yani benzetme "bu onun gibidir" iken metaforda ise "bu odur" demektir (Ricoeur, 2003, s. 28). Metaforda kendi deneyimlerimiz kaynak olarak kullanılır (Luizova-Horeva, 2016, s. 751).

Kavramsal alan olarak da adlandırılan KAYNAK ALAN ile HEDEF ALAN arasında ilişki kurulurken kaynak alanın hedef alana göre daha somut, daha fiziksel ve net alan olduğu; hedef alanın ise daha soyut ve daha az belirginlik taşıdığını belirten Kövecses, en çok kullanılan kaynak ve hedef alanları tespit etmiştir. Buna göre en çok kullanılan kaynak alanlar şöyledir:

- ◆ İnsan vücudu
- ◆ Sağlık ve hastalık
- ◆ Hayvanlar
- ◆ Bitkiler
- ◆ Binalar ve yapılar
- ◆ Makineler ve aletler
- ◆ Oyunlar ve spor
- ◆ Para ve ekonomik işlemler
- ◆ Yemek pişirme ve yiyecek
- ◆ Sıcak ve soğuk
- ◆ Aydınlık ve karanlık
- ◆ Kuvvetler
- ◆ Hareket ve yön

En çok kullanılan hedef alanlar ise:

- ◆ Duygu
- ◆ Arzu
- ◆ Ahlak

- ◆ Düşünce
- ◆ Toplum ve ulus
- ◆ Politika
- ◆ Ekonomi
- ◆ İnsan ilişkileri
- ◆ İletişim
- ◆ Zaman
- ◆ Yaşam ve Ölüm
- ◆ Din
- ◆ Olaylar ve hareketler (Kövecses, 2010, s. 18-22)

Bu tespitlere bakarak hedef alanlar, daha çok psikolojik ve zihinsel durumlar ve olaylar, sosyal gruplar ve süreçler ile kişisel deneyimler ve olaylar olarak sınıflandırılabilir (Kövecses, 2010, s. 22).

Metafor işlevi, doğası ve genellik düzeyine göre sınıflandırılır. Kavramsal metaforlar, gerçekleştirdikleri bilişsel işlevler açısından üçe ayrılır: Yapısal, ontolojik, yönelimsel.

Yapısal metaforlar:

Bu tür metaforlarda kaynak alan hedef kavrama yönelik nispeten zengin bir bilgi yapısı sağlar. Başka bir deyişle metaforların bilişsel işlevi B kaynağının yapısı aracılığıyla konuşmacıların A hedefini anlamalarını sağlamaktır. Örneğin zaman kavramı hareket ve uzaya göre yapılanmaktadır (Kövecses, 2010, s. 37).

Ontolojik metaforlar:

Bu metafor türünde fiziksel nesnelere kendi bedenimizle ilgili tecrübelerle (his, düşünce) ilişkilendirilir. Lakoff ve Johnson'a göre şeyler somut olmadığında onları, fiziksel şeyler olarak kategorize etmek mümkündür (Lakoff- Johnson, 2015, s. 54). Yani bu tür metaforlar, soyut hedef kavramların genel kategorilerine yalnızca yeni bir ontolojik statü vermektedir. Bu yüzden de ontolojik metaforlar daha az bilişsel yapılanma sağlar (Kövecses, 2010, s. 38).

Yönelim metaforları:

Bu metaforlar uzay-mekân yönüyle ilişkilidir, insan ve evren arasındaki yönelimi ortaya koyar: yukarı- aşağı, merkez- çevre, iç-dış gibi... (Lakoff- Johnson, 2015, s. 40). Yukarıda olan pozitif, aşağıda olan negatiftir. Fazla olan yukarıda, az olan aşağıdadır. Sağlık yukarıda, hastalık aşağıdadır. Ayrıca yönelim metaforları ontolojik metaforlara göre hedef kavramlar için daha az kavramsal yapı sağlar. Yönelimsel metaforların bilişsel görevi bir dizi hedef kavramı kavramsal sistemimizde tutarlı hale getirmektir. (Kövecses, 2010, 40). Lakoff'a göre metaforik yönelimler tecrübeye dayalıdır. Bu yüzden kültürden kültüre de değişiklik gösterebilir. Bunu da geleceğin bazı kültürlerde önde, bazılarında arkada olmasıyla açıklamaktadır (Lakoff- Johnson, 2015, 41). Yukarı-aşağı yönelimli metaforlar incelendiğinde bunların fiziksel temelleri olduğu görülür. Eğilmek, kapanmak gibi eylemler depresif bir ruh halini yansıtırken dik duruş özgüveni ve mutluluğu temsil eder (Lakoff- Johnson, 2015, 41).

Çok anlamlılık ve yeni metaforlar:

Çok anlamlılık bir sözcüğün birçok farklı ve aynı zamanda da birbiriyle ilişkili anlamlarının olması durumudur ve bir dilsel belirsizlik olarak da kabul edilir. (Aksan, 1999, s. 89; Panman, 1982,

s. 106; Krovetz&Croft, 1992, s. 116). Sözcükler başlangıçta belli nesneyi veya kavramı karşılarlar, ancak zamanla aynı sözcük bu kavramı veya nesneyi karşılayamaz hale geldiği için yeni sözcükler türetilir veya mevcut sözcüğe yeni anlamlar yüklenir (Kahraman, 2015, s. 15). Çok anlamlılığa mecaz, deyim, terim ve argo gibi anlamların ortaya çıkması neden olur (Kahraman, 2015, 16). Buradan yola çıkarak bir sözcüğün yeni anlam kazanması için özellikle metaforlaşması gerekmektedir denilebilir. Bu nedenle de bir sözcüğün yeni metaforik anlam kazanması o sözcüğü çok anlamlı hale getirir. Türkçede bunun pek çok örneği bulunmaktadır. Bu çalışmanın konusu olan ve yeni metaforik anlam kazanan sözcüklerden biri de düşmek fiilidir.

1. DÜŞMEK FİİLİ VE YENİ METAFORİK ANLAMI

1.1. Düşmek Fiilinin Anlamsal Gelişimi

Düşmek fiili, Türkçede sadece fiziksel bir hareketi ifade etmekle kalmaz, aynı zamanda metaforik bir anlam taşıyarak duygusal, zihinsel veya sosyal bir durumu ifade etmek için de kullanılır. Bu makalede, "düşmek" fiilinin metaforik anlamını ele alacak ve bu anlamın çeşitli bağlamlarını anlamaya çalışacağız.

Düşmek fiili Türkçenin en eski dönemlerinden beri yaygın olarak kullanılan bir fiildir. Bu nedenle pek çok anlamı vardır ve hatta yeni anlamları da ortaya çıkmaya devam etmektedir. Bu bakımdan *Türkçe Sözlük'ü* incelediğimizde sözlükte düşmek fiilinin 33 anlamı olduğu görmekteyiz. Bunlar:

1. -e Yer çekiminin etkisiyle boşlukta, yukarıdan aşağıya inmek.

2. -den Durduğu, bulunduğu, tutunduğu yerden ayrılarak veya dayanağını, dengesini yitirerek yukarıdan aşağıya inmek:

"Çocukken ağaçtan düşüp ayağım kırılmıştı da ağlayamamıştım." - Sait Faik Abasıyanık

3. -e Yere devrilmek, yere serilmek:

Çocuk koşarken yere düştü.

4. -e Hava taşıtları kaza sonucu hızla yere inerek çarpmak.

5. -e Vücuda bol gelen giysi aşağı kaymak.

6. -e Yağmak:

Dağlara kar düştü.

7. -e Vurmak, değmek, rastlamak:

"İnce uzun dallı badem ağaçlarının alaca gölgeleri sahile inen keçi yoluna düşüyordu." -

Ömer Seyfettin

8. nesnesiz Vakti gelmeden ölü doğmak.

9. -den Atlanmak, aradan çıkmak, eksik kalmak:

Kitabın yeni baskısında buradan bir kelime düşmüş.

10. nesnesiz Eksilmek:

"Gündelikleri yarı yarıya düşmüştü." - Necati Cumalı

11. -e Aşırı ilgi veya sevgi göstermek:

Sen bu işin üstüne çok düştün.

12. -e Uğramak, kapılmak:

"Kadınlar yeni baştan telaşa, heyecana, korkuya düştüler." - Aka Gündüz

13. -e Yakışmak, uygun gelmek:

Bu resim buraya iyi düştü.

14. -e Yakışık almak:

"Bize düşen, medeniyetin zorlamaları karşısında bir ayıklamayı başarabilmek olmalıdır." -

İsmet Özel

15. -e Ödevi veya yetkisi içinde bulunmak:

"Bana arada bir bakkaldan tuz, limon almak düşüyor, o kadar." - Haldun Taner

16. -e Bulunmak:

"Birlikte evden çıkmışlar, limanda iskelenin karşısına düşen kahveye doğru yürümüşlerdi." - Necati Cumalı

17. -e Biriyle yaşama, çalışma, birlikte olma durumunda kalmak:

"O asker, gittiğimiz yerde bir aralık benim bölüğüme düşmüştü." - Reşat Nuri Güntekin

18. -e Bir bölüşme sonunda payına ayrılmak:

Mirastan ona bu ev düştü.

19. -e Kötü bir sebeple istenmeden bir yerde bulunmak:

"Bu yaşta mahkemelere düşmek..." - Sait Faik Abasıyanık

20. nesnesiz İşbaşından uzaklaşmak:

Kabine düştü.

21. nesnesiz Hızı, gücü, değeri azalmak:

Arabanın hızı düştü. Paranın değeri düştü.

22. nesnesiz Isı, basınç, ateş vb. eksilmek, azalmak:

"İki gün içinde ateş düştü; ağrılar, sızılar hafifledi." - Reşat Nuri Güntekin

23. nesnesiz Düşkünleşmek:

"Babam balıkçı amma vaktiyle zenginmiş efendim. Sonradan düşmüş." - Reşat Nuri

Güntekin

24. -e Bir yere ansızın gelmek, damlamak, tesadüfen gelmek:

"Bir rastlantı sonucu aralarına düşmüştüm." - Haldun Taner

25. -e Belirli zamana rastlamak:

"Babasının Sütlüce'de yeni bir ev alması bu tarihlere düşer." - Memduh Şevket Esendal

26. nesnesiz Fırsat çıkmak:

Bir kelepir düştü.

27. nesnesiz Olmak, olumsuz bir duruma girmek:

Yorgun düşmek. Zayıf düşmek. Şehit düşmek. Esir düşmek.

28. nesnesiz Savaşta savunulmaz duruma gelerek teslim olmak:

"Medine'nin düştüğünü söylemek istedim." - Falih Rıfkı Atay

29. -e Bazı deyimlerde `yürüme, birlikte gelmek` anlamlarında kullanılan bir fiil:

Önüne, peşine, arkasına düşmek.

30. nesnesiz Bayağlaşmak.

31. nesnesiz Kötü yola girmek:

"Düşmüş kadınları bu dönemin yazarlarının yücelterek duygudaşlıkla çizdiklerini görüyoruz." - Metin And

32. -e Alışmak, müptela olmak.

33. -e, teknik Telefon, sanal ağ vb. alanlarda bağlantı kurmak.

Düşmek fiilinin beşinci maddeden sonra gelen anlamlarının metaforik anlamlar olduğu görülecektir. Çünkü gerçek anlamda bir nesnenin yüksek bir yerden düşmesi söz konusu değil.

Görüldüğü üzere "düşmek", genellikle olumsuz bir durumu, başarısızlığı veya zor bir durumu ifade etmek için kullanılır. Bu kullanım, bir kişinin hedefine ulaşamaması, beklentilerin altında kalması veya zorlayıcı bir durumla karşılaşması durumlarını kapsar. Ancak, "düşmek" kelimesinin metaforik anlamı sadece olumsuzlukları ifade etmekle sınırlı değildir; aynı zamanda kişisel büyüme, değişim ve öğrenme süreçlerini de içerir.

1.2. Sosyal Medyada "Düşmek" Fiilinin Kullanımı

Düşmek fiilinin, yaklaşık son beş on yıldır, sosyal medyada sadece gençlerin kullandığı yeni bir metaforik anlamı karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar sözlükte yer alan on birinci maddedeki aşırı ilgi, sevgi göstermek anlamına yakın gibi görünse de farklı tarafları bulunmaktadır. On birinci maddede düşmek, tek başına değil "üstüne" sözcüğüyle birlikte kullanılmaktadır. Sosyal medyada geçen düşmek fiili ise tek başına kullanılmaktadır. Gençler, beğendikleri bir insan, film ya da kitap için düşmek fiilini kullanmaktadırlar. Bu durum, sosyal medya platformlarının dil üzerindeki dönüştürücü etkisini yansıtır. Crystal, sosyal medya gibi dijital ortamların, dildeki yeni eğilimleri hızla yaygınlaştırdığını ve bu tür mecazi anlam değişimlerinin gençler arasında hızla popüler hale gelmesine yol açtığını ifade eder (2006, s. 62). Sosyal medya, dilin yenilikçi bir yapı kazanmasını sağlar ve gençler bu platformlar üzerinden iletişim kurarken, yaratıcı ifade biçimlerini gündelik dile taşıyarak kendilerine özgü bir dil yaratır.

Sosyal medyada düşmek fiiliyle ilgili yapılan aramalar sonucunda tespit edilen bazı örnekler aşağıda yer almaktadır: ^{††}

⇒ @Asdorcu_aysl (9 Ekim 2021) "Düştüm güzelliğinize"

https://x.com/Asdorcu_aysl

⇒ @Asdorcu_aysl (9 Ekim 2021) "Gözlerine düştüm."

https://x.com/Asdorcu_aysl

⇒ @Asdorcu_aysl (9 Ekim 2021) "Bölüm kapağına düşmüşüm [#AsDor](#) [#Tekİhtiyacım](#)" https://x.com/Asdorcu_aysl

⇒ @Hayal_edelim (11 Ekim 2021) "Ben bu resimden çıkamıyorum düştüm bir kere"

https://x.com/Hayal_edelim

⇒ @eastside_girls (11 Ekim 2021) "Pamuk şeker alan bir tatlı adam var burda ve ben o adama fena düştüm" https://x.com/Eastside_girls

⇒ @asdorxmagic (13 Ekim 2021) "Bu fotoğrafa düştüm."

<https://x.com/asdorxmagic>

^{††} Örnekler eski adıyla Twitter, yeni adıyla X'ten alınmıştır.

- ⇒ @iynemliben (3 Kasım 2024) “- düşmemem lazım, ama düştüm işte.. #Deha” <https://x.com/iynemliben/status/1852835267599622167>
- ⇒ @Svl_rsln (3 Kasım 2024) “Sahnelere düştüm, çıkamıyorum. #Seltan #gönüldağı” https://x.com/Svl_rsln/status/1852852046967538146
- ⇒ @0701thexiahtic (30 Ekim 2024) “Şey ben #NesMer'e düştüm yine ve yine #Teşkilat #ÖmerATMACA #NeslihanTuna” <https://x.com/0701thexiahtic/status/1851461854310109374>
- ⇒ @suibianwe (30 Ekim 2024) “İlk sahneye fena düştüm mecbur bu diziye başlıycam içinde bl'de var miss” <https://x.com/suibianwe/status/1851376081783198043>
- ⇒ @yorgungiirl (30 Ekim 2024) “safişin pür dikkat izlemesine düştüm #elsed” <https://x.com/yorgungiirl/status/1851718430829035531>
- ⇒ @senacanikosu (3 Kasım 2024) “...Altay'a pata küte düştüm, ...” <https://x.com/senacanikosu/status/1853154948420079748>
- ⇒ @_sinems_ (27 Ekim 2024) “Fragmanda sadece Demet evgar'ın güzelliğine düştüm” https://x.com/_sinems_/status/1850632735955812803

Yukarıdaki örnekleri incelediğimizde düşmek fiilinin, sözlükte yer alan anlamları dışında yeni bir anlam kazandığı görülecektir. Türkçede aşka düşmek, İngilizcede fall in love gibi deyimlerin kısaltılmış versiyonu gibi düşünülebilir, ancak düşmek fiilinin burada daha çok beğenmek anlamına geldiği anlaşılmaktadır. Aslında düşmek fiili, genel olarak olumsuz çağrışım yapan bir sözcüktür. Yüksek bir yerden savrulmak, inmek, çarpmak anlamları olumsuzdur. Beğeni ise olumludur. Bu durumda olumsuz bir anlam taşıyan kavramla olumlu anlam taşıyan kavramın bağdaştırılması ilginç görünmektedir. Lakoff ve Johnson'un bahsettiği yönelimsel metaforlar açısından düşürsek olumlu duygular yukarı, olumsuzlar ise aşağı dönük kabul edilebilir. Zaten düşmek fiilinin sözlükteki karşılıklarına bakacak olursak 33 anlamdan sadece 5'inin olumlu bir anlamı olduğu fark edilecektir. Bu 5 örnekten de sadece 1 tanesi aşırı ilgi ve sevgi anlamına gelmektedir. Yönelim metaforlarına göre yönü aşağıya doğru olanın olumsuz olması gerekirken 5 olumlu veya olumluymuş gibi görünen anlam bulunmaktadır.

Düşmek fiiline dönecek olursak, düşmek aşağı doğrudur. Bu durumda birini beğenmek, birinden etkilenme durumunda dayanağını, dengesini yitirerek insanın elinin ayağına dolaşması, yani heyecanlanması sonucu yere düşmesi ile benzerlik sağladığı düşünülebilir. Normalde duygusal anlamda düşünecek olursak beğenme, heyecan duyguların çoğalması, mutluluk ve yükselme ile bağdaştırılsa da burada söz konusu olanın heyecanın etkisiyle sakarlaşıp düşme ile benzerlik ilişkisi kurulduğu anlaşılmaktadır. Çünkü aşırı heyecan sonucu bacakların tutmaması normal bir durum olarak değerlendirilir.

“Bu kitaba düştüm” diyen birinin kitabın üstüne düştüğünü değilse de kitabı okurken duyduğu heyecandan dolayı sakarlaşıp düştüğü gözümüzde canlanabilir. Yoğun duyguların etkisiyle bu tür durumların gerçekleşmesi kaçınılmazdır. Çünkü aşk veya hoşlanma duyguları insanı fizyolojik olarak da etkiler. Kalp çarpıntısı, el ve ayakların birbirine dolanması gibi etkiler kişinin dengesini kaybetmesine neden olur.

“düşmek” fiilinin *Türkçe Sözlük*’te 11. maddede verilen aşırı ilgi ve sevgi göstermek anlamı ile âşık olmak anlamını örnekler üzerinden karşılaştıralım:

(a) *Sen bu işin üstüne çok düştün.*

(b) *Senin bu fotoğrafına düştüm.*

(a)’daki tümcede sevgiden daha çok ilgiden bahsedebiliriz. (b)’de ise beğenmek, hayran olmak anlamına geldiği görülecektir.

(c) *Kızının üzerine çok düşer.*

(d) *Ayşe Ali’ye düşmüş.*

Her ne kadar bu iki örnekte de düşmek fiilinin sevgi anlamı düşünülse de (c)’de sevdiği birine ilgi göstermek, sorumluluk almak anlamı çıkar. (d)’de ise beğenme anlamı vardır. (c) ile (d)’deki düşmek fiillerini değiştirecek olursak, yani üstüne düşmek ile düşmek yer değiştirirse anlam da değişir.

(e) *Kızına düşer.*

(f) *Ayşe Ali’nin üstüne düşmüş.*

(e)’de anlamın bozulduğu açıkça görülecektir. Bunun nedeni düşmek fiilinin aşk ve beğenme anlamına gelmesidir. (f)’de ise Ayşe, Ali’yi önemsiyor, onunla ilgileniyor anlamları çıkar. Bu örneklerden de anlaşılacağı üzere düşmek fiili “üstüne” sözcüğüyle kullanılmadığında metaforik olarak âşık olmak anlamına gelir.

Türkçede düşmek fiilin âşık olmak anlamını kazanması İngilizcenin etkisi sonucunda olduğu da düşünülebilir. Ancak İngilizcede “to fall” fiili doğrudan âşık olmak anlamına gelmemektedir. “love” sözcüğüyle “to fall in love” şeklinde kullanıldığında âşık olmak anlamına gelir. Belki de buradaki anlamında da bir şeyin içine düşmek vurgulanmak istenmiş olabilir. Düşmenin âşk ile bağdaştırılmasında İngilizcenin etkisi olduğu anlaşılrsa da İngilizceden farklı olarak düşmek fiili herhangi başka bir sözcüğe ihtiyaç duymaksızın âşık olmak anlamına gelir.

“Düşmek” fiili, fiziksel düşüşün ötesinde, olumsuz bir metaforik anlam taşır; ancak gençler arasında olumlu bir anlamda kullanılmaya başlanmıştır. Lakoff ve Johnson, insanların soyut duyguları anlamlandırmak için yönelim metaforlarını kullandıklarını belirtir (2010, s. 41). Normalde, “düşmek” fiili yönü itibarıyla aşağıya doğru bir hareketi ifade ettiğinden olumsuz bir anlam taşır. Fakat sosyal medyada gençler, bu ifadeyi olumlu anlamda kullanarak yeni bir mecazi anlam kazandırmıştır. Bu dönüşüm, gençlerin sosyal medya aracılığıyla duygusal durumlarını yaratıcı yollarla ifade etme eğilimlerinin bir yansımasıdır.

Danesi, internetin görsel dil kullanımı üzerindeki etkisini incelerken, sosyal medya platformlarında ortaya çıkan yeni ifadelerin, insanların duygularını ifade etmek için daha yoğun ve çarpıcı yollar aramasına yol açtığını öne sürer. “Düşmek” ifadesi, sosyal medya kültüründe bu tür bir etki yaratarak, gençlerin beğeni veya hayranlık duygularını dile getirmek için kullandıkları güçlü bir mecaz haline gelmiştir (Danesi, 2016, s. 56).

Herring ve Androutsopoulos, dijital iletişim ortamlarının dil üzerindeki etkilerini inceleyerek, sosyal medya gibi platformlarda anlam kaymalarının hızla meydana geldiğini belirtir. Dijital platformlar, gençlerin kendilerini kısa ve etkileyici yollarla ifade etmelerine olanak tanıyarak dilin yeni anlam katmanları kazanmasını sağlar. “Düşmek” fiilinin sosyal medyada popülerleşmesi,

gençlerin duygularını daha çarpıcı bir şekilde ifade etme ihtiyacının bir yansıması olarak görülür. Bu anlamda sosyal medya, metaforik dönüşümlere zemin hazırlayan bir iletişim alanı olarak kabul edilebilir (Herring & Androutsopoulos, 2015, s. 130).

1.3. Kültürel Etkileşimler, Sosyal Medya ve Dil Değişimi

Türkçede “düşmek” fiilinin aşk anlamında kullanılmasının İngilizcedeki “to fall in love” ifadesinden etkilenmiş olabileceği düşünülebilir. Ancak, İngilizcede “fall” fiili doğrudan aşk anlamına gelmez, “in love” tamlamasıyla birlikte kullanıldığında aşık olma anlamı kazanır. Bu durumda “düşmek” fiilinin Türkçedeki kullanımı, İngilizceden kısmen etkilenmiş olsa da, kendi kültürel bağlamında şekillenmiştir (Thurlow & Mroczek, 2011, s. IX).

Geeraerts, dillerdeki anlam kaymalarının kültürel etkileşimlerle nasıl evrildiğini ve farklı toplumların aynı kelimeleri farklı biçimlerde yeniden tanımlayabileceğini belirtir (2010, s. 249). Bu bağlamda, Türkçede “düşmek” fiilinin aşk veya beğeni anlamında kullanılması, Türk toplumunun sosyal medya aracılığıyla yeni bir anlam dünyası yarattığının bir göstergesidir. Gençlerin “düşmek” fiilini, herhangi bir tamlamaya ihtiyaç duymadan beğenmek veya etkilenmek anlamında kullanmaları, bu ifadenin gençlerin duygusal dünyasına nasıl adapte olduğunu gösterir.

“Düşmek” fiilinin Türkçedeki anlam yolculuğu, sosyal medya etkisiyle gençler arasında farklı bir anlam kazanmıştır. Sosyal medya, gençlerin duygusal deneyimlerini daha kısa, etkili ve yaratıcı bir dille ifade etmelerini sağlarken, bu tür yeni ifadelerin hızla yaygınlaşmasına da olanak tanır (Crystal, 2006, s. 16). Dolayısıyla, “düşmek” fiilinin beğenmek veya etkilenmek anlamında kullanımı, sosyal medyanın dil üzerindeki dönüştürücü gücünün ve gençlerin iletişim tarzındaki yenilikçi eğilimlerin bir sonucudur. Ayrıca Crystal, sosyal medya platformlarının dil üzerinde devrim niteliğinde bir etki yarattığını, özellikle genç kullanıcılar arasında yeni kelimelerin ve anlamların hızla popülerleştiğini belirtir (Crystal, 2006, s. 19).. Bu, sosyal medyanın gençlerin dilsel ifadeleri üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğunu ve dilin daha önce olmadığı kadar hızlı bir şekilde evrim geçirdiğini gösterir. “Düşmek” fiilinin sosyal medyada kazandığı yeni anlam, bu fenomenin bir yansımasıdır; gençler, beğeni veya hayranlık ifade etmek için “düşmek” fiilini yaratıcı bir şekilde kullanarak, ona yeni bir anlam katmışlardır. Dahası internet, özellikle onu yeni kimlikler ve dilsel ifadeler yaratmak için bir alan olarak kullanan gençler arasında, dilsel yeniliği teşvik eden anarşik, esnek bir ortamdır (Crystal, 2006, s. 19).

Bucholtz, gençlik kültüründe dilin sürekli olarak yenilendiğini ve gençlerin, kendi kimliklerini yansıtan özgün bir dil yaratma eğiliminde olduğunu ifade eder. Gençlerin sosyal medya dili üzerinden geliştirdiği ifadeler, dilin gençler arasında yenilikçi bir biçimde kullanımına örnek teşkil eder. “Düşmek” fiilinin sosyal medyada beğenmek veya etkilenmek anlamında yaygınlaşması, gençlerin kendilerine özgü bir dilsel ifade arayışının sonucudur. Bu kullanım, gençlerin sosyal medya aracılığıyla kendi aralarındaki iletişimi güçlendirdiğini ve kendilerini farklı bir dil üzerinden ifade etme eğiliminde olduklarını gösterir (Bucholtz, 2000, s. 1450).

Kövecses ise metaforların kültürel bağlamlarla şekillendiğini ve dildeki anlam genişlemelerinin toplumsal değerler ve etkileşimlerle doğrudan ilişkili olduğunu ifade eder. “Düşmek” fiilinin gençler arasında beğeni ve hayranlık anlamında kullanılmaya başlanması,

toplumun değişen değerleri ve gençlerin sosyal medyada geliştirdikleri özgün iletişim biçimleriyle ilişkilidir. Gençler, sosyal medya platformlarında kendilerini ifade etmek için farklı anlamlar ekleyerek bu fiili yeniden tanımlamaktadırlar (Kövecses, 2015, s. 21).

SONUÇ

Zamanın getirdiği yenilikler ve toplumsal değişimler, dilin sürekli olarak evrim geçirmesine neden olmaktadır. Her yeni nesil, kendine özgü bir ifade biçimi oluşturur ve bu da dilin canlı bir yapı olarak gelişmesini sağlar. Günümüzde, özellikle Z kuşağı ve sosyal medya platformlarının etkisiyle, dilde hızlı bir dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Bu dönüşümün çarpıcı örneklerinden biri, Türkçede “düşmek” fiilinin kazanmış olduğu yeni anlamdır. Sosyal medyada ve gençler arasında giderek popülerleşen “düşmek” fiili, artık sadece fiziksel bir hareketi değil, aynı zamanda bir şeye veya birine hayran kalma, yoğun ilgi duyma gibi duygusal durumları ifade etmektedir.

Bu anlam değişikliği, dilin nasıl sosyokültürel etkilerle şekillendiğine dair önemli bir örnektir. Gençler, sosyal medya platformlarında günlük dildeki ifadeleri farklı bağlamlarda kullanarak, yeni anlam katmanları eklemekte ve ifadeleri kendilerine özgü bir hale getirmektedirler. “Düşüm” ifadesi, basit bir hayranlık veya beğeni ifadesinin ötesine geçerek, bir şeye ya da kişiye derin bir ilgi duyma durumunu ifade eden güçlü bir mecaz haline gelmiştir. Bu kullanım, dildeki yaratıcı değişimlere güzel bir örnek sunar; çünkü gençler, deneyimlerini ve duygularını bu metaforik ifadeyle daha yoğun bir şekilde yansıtmaktadır.

Sosyal medya, dilin dönüşümünde önemli bir rol oynamaktadır. Dijital platformlar sayesinde, ifadeler ve kelimeler çok kısa bir sürede geniş kitlelere ulaşmakta ve yeni anlamlar kazanarak popüler hale gelmektedir. Sosyal medya, insanların birbirlerini anında etkileyebilmesine olanak tanır ve moda olan kelimeler veya ifadeler hızla yayılır. “Düşmek” fiilinin kazandığı yeni anlam da bu fenomenin bir sonucu olarak görülmektedir. Z kuşağı, sosyal medyada bu ifadeyi yoğun olarak kullanarak, yeni bir dilsel norm oluşturmuştur. Bu norm, sadece çevrimiçi platformlarla sınırlı kalmayıp günlük konuşma diline de yansımaktadır.

Özellikle Instagram, Twitter ve TikTok gibi platformlarda popülerleşen ifadeler, gençlerin birbirleriyle iletişim kurarken sosyal medya dilini gündelik dile taşımalarını kolaylaştırmaktadır. Bu platformlarda yapılan yorumlar ve paylaşımlar, “düşüm” gibi ifadelerin farklı bağlamlarda kullanılmasına ve yeni anlamlar kazanmasına yol açar. Bu da genç kuşağın deneyimlerini, ilgi alanlarını ve duygularını daha özgün ve dinamik bir dille ifade etmesine olanak tanır.

Dil, bir toplumun değerlerini, duygu ve düşüncelerini yansıtan bir araçtır. Bu bağlamda, “düşmek” fiilinin yeni anlam kazanımı, gençlerin toplumla olan ilişkilerini ve dünyayı algılayış biçimlerini de yansıtır. Gençler, sosyal medya aracılığıyla etkileşimde buldukları kültürel ve sosyal unsurları kendi ifadelerine katarak, yeni bir toplumsal anlam dünyası yaratırlar. “Düşmek” ifadesi, Z kuşağının dijitalleşen dünyasında beğeni ve hayranlığı ifade eden güçlü bir sembol haline gelmiştir. Aynı zamanda bu, geleneksel anlamdaki “aşka düşmek” kavramından ayrılarak, her türlü yoğun duygusal ilginin ifadesi olarak kullanılmaktadır.

Bu durum, sosyal medyanın ve dijitalleşen dünyanın etkisiyle gençlerin daha önce var olmayan kavramları ifade etme ihtiyaçlarından kaynaklanmaktadır. Sosyal medya platformlarında

kullanılan dil, zamanla genişleyerek ve değişerek yeni bir dil görünümü yaratır. “Düşmek” fiilinin kazandığı bu yeni metaforik anlam da internetin etkisiyle ortaya çıkan yeni bir dil görünümü olarak değerlendirilebilir. Bu ifade, gençlerin beğeni, hayranlık, etki altında kalma gibi duygusal deneyimlerini kısa ve etkili bir şekilde dile getirmesine olanak sağlar. Bu anlamıyla, dil, Z kuşağının toplumsal ve kültürel yapısını yansıtan, değişen bir araç olarak karşımıza çıkar.

Günümüzde hızla değişen sosyal medya dilinin uzun vadeli etkileri hala tartışılmaktadır. Ancak “düşmek” fiili gibi ifadelerin kalıcı hale gelip gelmeyeceğini belirleyen birkaç önemli faktör bulunmaktadır. Öncelikle, genç kuşağın bu tür ifadeleri uzun vadede kullanmayı sürdürüp sürdürmemesi önemlidir. Sosyal medyada sıkça kullanılan bazı ifadeler, popülerliğini hızla kaybedebilirken, bazıları kalıcı hale gelir. “Düşmek” ifadesinin, gençler arasında çok anlamlı bir hale gelmiş olması, onun uzun vadede günlük dile yerleşme potansiyelini artırır.

Bununla birlikte, bu tür dilsel değişimlerin kalıcılığı, sadece bir neslin kullanımıyla değil, aynı zamanda sosyal medya ve dijital platformların dili ne kadar hızlı ve etkin bir şekilde dönüştürdüğüyle de ilgilidir. Sosyal medyada dil hızla evrildiği için, yeni metaforik anlamların gündelik dile yerleşme ihtimali oldukça yüksektir. “Düşmek” fiilinin bu yeni anlamı da, sosyal medyanın gücüyle birlikte geniş bir kitle tarafından benimsenmeye devam ettiği sürece dilde kalıcı hale gelebilir. Böylece, gençlerin oluşturduğu dilsel yenilikler, topluma yeni ifade biçimleri kazandırarak dilin evriminde önemli bir rol oynar.

Sonuç olarak, “düşmek” fiilinin sosyal medya etkisiyle kazandığı yeni anlam, dilin toplumsal ihtiyaçlara göre sürekli olarak nasıl değiştiğine dair güçlü bir örnek teşkil etmektedir. Gençler, sosyal medya dili aracılığıyla kendilerine ait bir ifade tarzı geliştirirken, geleneksel dil yapısını da dönüştürmektedirler. Sosyal medya, bu dönüşümün katalizörü olarak, genç kuşağın dili esnek ve yaratıcı bir şekilde kullanmasına olanak sağlar. “Düşmek” ifadesi gibi yeni anlamlar, dilin sürekli yenilenen bir yapı olduğunu gösterir ve bu yapı, toplumun ihtiyaçlarına göre gelişmeye devam eder.

Dil, toplumsal ve kültürel değişimlerin bir yansıması olarak, gençlerin etkisiyle dinamik bir şekilde evrilir. Z kuşağının sosyal medya üzerinden ortaya çıkardığı bu tür yeni ifadeler, dilde daha geniş anlam alanları yaratarak, genç nesillerin dünyayı algılama biçimini yansıtır. “Düşmek” fiilinin sosyal medya aracılığıyla kazandığı bu yeni anlam, dilin sürekli dönüşen doğasının bir kanıtı olarak kabul edilebilir. Bu nedenle, sosyal medya diliyle ortaya çıkan bu yeni ifadelerin dil üzerindeki kalıcı etkilerini daha yakından izlemek, dilbilim çalışmaları açısından önemli bir alan olmaya devam edecektir.

“Düşmek” fiilinin sosyal medya ve gençler arasında kazandığı yeni anlamın sözlüğe girmesi ise, aslında oldukça tartışmaya açık bir konudur. Bu tür yeni anlamların sözlüğe girmesi, bir yandan dilin güncel kullanımını kayda alarak dilin yaşayan bir yapı olduğunun göstergesi olurken, diğer yandan bu anlamların dildeki kalıcılığı konusunda belirsizlikler olduğu için bazı çekinceler de doğurur. Bu konuda olumlu ve olumsuz bakış açılarını ele almak, konunun daha net anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Buna göre sözlüğe girmesi gerektiği düşünülürse bunun nedenleri şöyle sıralanabilir:

1. Dil, toplumun düşünce yapısını, duygusal durumlarını ve etkileşimlerini yansıtan canlı bir yapıdır. Z kuşağı ve sosyal medya kullanıcıları arasında yaygın bir kullanım kazanmış olan

“düşmek” fiilinin beğenmek veya etkilenmek anlamında kullanımı, genç neslin duygularını ifade etme biçimini yansıtır. Bu kullanımın sözlüğe girmesi, bu anlam değişikliğinin geniş bir toplumsal kabul gördüğünü kayda geçirmeye yardımcı olur.

2. Sözlükler, dildeki değişimleri ve güncel kullanımları kayıt altına alır. Eğer “düşmek” fiilinin bu yeni anlamı yaygın bir şekilde kullanılmaya devam ediyorsa, sözlüğe eklenmesi dilin evrimini belgelemek açısından önemlidir. Günümüzde özellikle sosyal medya etkisiyle çok hızlı bir şekilde popülerleşen ifadeler, kalıcı bir hale geldiklerinde sözlüklerde yer bulurlar. Örneğin, sosyal medyadan yayılan bazı ifadeler veya kelimeler de zamanla günlük dile yerleşerek sözlüklere girmiştir.
3. Z kuşağı, kendine özgü bir dil geliştirmiştir ve bu kuşak, dili yenilikçi bir biçimde kullanma eğilimindedir. "Düşmek" fiilinin yeni anlamı, gençlerin beğenme veya ilgi duyma hissini ifade etmede kendilerini rahat hissettikleri bir mecaz haline gelmiştir. Bu yeni anlam, yeni neslin iletişim tarzını ve duygusal dünyasını anlamak açısından önemli ipuçları sunar. Bu nedenle, sözlüğe girmesi, dildeki kuşak farklılıklarını ve genç nesillerin dile getirdiği yenilikleri belgelemek için önemlidir.

Sözlüğe girmemesi gerektiği düşüncesinde olanların savunusu da şöyle sıralanabilir:

1. Sosyal medya üzerinde popüler hale gelen ifadeler bazen geçici bir moda olarak kalabilir. “Düşmek” fiilinin bu anlamı da sosyal medyada ve gençler arasında popüler olsa da, zamanla unutulma ihtimali bulunmaktadır. Sözlükler genellikle kalıcı ve geniş kabul gören kullanımları kayıt altına aldığından, bu yeni anlamın zamanla kaybolması durumunda sözlüğe eklenmiş olması kafa karışıklığı yaratabilir. Dolayısıyla, bir ifadenin sözlüğe girmesi için daha uzun süreli bir kullanım geçmişi gerekebilir.
2. Sosyal medya dili, hızla değişen ve yaratıcı yapısıyla dikkat çeker; ancak bu dil, her zaman günlük hayata aynı hızla yansımaz. “Düşmek” fiilinin sosyal medya dilinde kazandığı bu yeni anlam, şu an için daha çok çevrimiçi platformlarla sınırlı kalmış olabilir. Bu anlam, günlük konuşma diline tam anlamıyla yerleşmediği sürece sözlüğe eklenmesi gerekmez.
3. "Düşmek" fiilinin geleneksel anlamları, fiziksel bir hareketi veya duygusal bir durumu (örneğin, aşka düşmek) ifade ederken, yeni anlamı beğenme veya etkilenme anlamında kullanılmaktadır. Bu farklılık, kelimenin geleneksel anlamıyla karışıklık yaratabilir. Bu nedenle, sözlüğe girmesi, dil kullanıcıları için bazı anlam kargaşalarına yol açabilir ve bu durumda sözlüklerdeki anlamlandırma sürecini karmaşıktırabilir.

Sonuç olarak, “düşmek” fiilinin sosyal medya ve gençler arasında kazandığı bu yeni anlamın sözlüğe girip girmemesi konusunda, dilin dinamik yapısını ve bu kullanımın kalıcı olup olmayacağını değerlendirmek önemlidir. Eğer bu anlam uzun vadeli bir kullanım kazanır ve sosyal medya dışında günlük konuşma dilinde de yaygınlaşırsa, sözlüğe girmesi uygun olabilir. Ancak, dilin geçici popülerlik kazanan ifadeleri genellikle kalıcı olmadığından, bu kullanımın sürekliliğini gözlemlemek gerekir. Bu tür yeni ifadelerin sözlüğe eklenmesi, dilin yaşayan bir yapı olarak değişimlerini belgelemek için değerli bir katkı sağlar. Dolayısıyla, “düşmek” fiilinin bu yeni anlamı,

zamana karşı direnç gösterir ve kalıcı hale gelirse, sözlüğe girmesi Türkçenin çağdaş kullanımını belgelemek adına yerinde bir adım olabilir.

KAYNAKÇA

- Aksan, Doğan (1999). Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi. Ankara: Engin Yayınevi.
- Bucholtz, M. (2000). The politics of transcription. *Journal of Pragmatics*, 32(10), 1439-1465.
[https://doi.org/10.1016/S0378-2166\(99\)00094-6](https://doi.org/10.1016/S0378-2166(99)00094-6)
- Crystal, D. (2006). *Language and the internet*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Danesi, M. (2016). *The semiotics of emoji: The rise of visual language in the age of the internet*. London: Bloomsbury Academic.
- Geeraerts, D. (2010). *Theories of lexical semantics*. Oxford: Oxford University Press.
- Herring, S. C., & Androutsopoulos, J. (2015). Computer-mediated discourse 2.0. In D. Tannen, H. E. Hamilton, & D. Schiffrin (Eds.), *The Handbook of Discourse Analysis* (pp. 127-151). Chichester, West Sussex: Wiley-Blackwell.
- Kahraman, Selçuk (2015). *Dilde Çokanlamlılık ve Belirsizlik*. Basılmamış YL Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi.
<https://avesis.deu.edu.tr/yonetilen-tez/16f73c79-bd18-48cd-b4ad-4e48cd3d9622/dilde-cok-anlamlilik-ve-belirsizlik>
- Kövecses, Zoltan (2010). *Metaphor*. Oxford: Oxford Press
- Kövecses, Z. (2015). *Where metaphors come from: Reconsidering context in metaphor*. Oxford: Oxford University Press.
- Krovetz, Robert, & Croft, W. Bruce (1992). Lexical ambiguity in information retrieval. *Journal of the American Society for Information Science*, 43(1), 56-66. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1097-4571\(199201\)43:1<56::AID-ASI6>3.0.CO;2-0](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-4571(199201)43:1<56::AID-ASI6>3.0.CO;2-0)
- Lakoff, George, & Johnson, Mark (2015). *Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil* (Çev. G. Y. Demir). İstanbul: İthaki Yayınları.
- Luizova-Horeva, Tsveta (2016). Metaphor in The Semantics. *Linguistics*, Volume: 6, Issue : 4, April 2016 , 751-753.
- Panman, Otto (1982). Homonymy and polysemy. *Lingua* 58,105-136
- Ricouer, Paul (2003). *The Rule of Metaphor*. London: Routledge.
- Saeed, John (2003). *Semantics*. United Kingdom: Blackwell Publishing.
<https://sozluk.gov.tr/>
- Thurlow, C., & Mroczek, K. (Eds.). (2011). *Digital discourse: Language in the new media*. Oxford: Oxford University Press.
<https://x.com/home>
- Yıldırım, Faruk-Tahir Tahiroğlu (2006). İnternette Türkçe Kullanımı Sorunları. Ed. Gürer Gülsevin-Erdoğan Boz. *Türkçenin Çağdaş Sorunları*. Ankara: Gazi Kitabevi.